

УДК 621.316

Гуменна О. - аспірант

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах нестабільної ринкової економіки прибуток відіграє важливу роль, будучи головною метою підприємницької діяльності. Тому саме наявність прибутку, або ж можливість його одержання в спонукає підприємства входити в певну сферу діяльності.

Сутності терміну «прибуток» приділялась увага вчених ще з давніх часів та змінювалась відповідно до розвитку суспільства та економічної науки.

Так такі видатні вчені як Т.-Р. Мальтус, У. Петті., А. Сміт, С. Сімсонді, найближче підійшли до розуміння сутності прибутку. Вони визначали прибуток як «вирахування з продукту праці робітників на користь підприємця». К. Маркс характеризував прибуток як «перетворену форму додаткової вартості, результат відношення між необхідним і додатковим робочим часом». В свою чергу Т. Мен. виділяв прибуток, як «перевищення ціни реалізації над ціною придбання». Н. Сеніор, під прибутком розумів «винагорода підприємця за ризик». Сучасники визначають прибуток, як «виручка від реалізації продукції за вирахуванням витрат діяльності підприємства», але таке визначення прибутку обмежується лише кількісним визначенням категорії і не розкриває його суть.

Визначимо основну роль прибутку у діяльності підприємства.

Прибуток, як основне джерело росту ринкової вартості підприємства. Оскільки збільшення вартості капіталу обумовлене капіталізацією частини одержаного прибутку, тому чим більший рівень і сума капіталізації прибутку підприємства тим більше зростає вартість його чистих активів, а відповідно і ринкова вартість в цілому.

Прибуток, будучи основним внутрішнім джерелом формування фінансових ресурсів підприємства, які забезпечують його розвиток, дозволяє охарактеризувати наскільки підприємство буде платоспроможним. Чим вищий рівень утворення прибутку, тим менша його потреба із зовнішніх джерел, які в сучасних умовах обмежені.

Прибуток – найважливіший показник ефективної виробничої діяльності підприємства. Індивідуальний рівень прибутку дозволить охарактеризувати уміння (досвід та ініціативу) менеджерів успішно здійснювати господарську діяльність.

Будучи головною метою підприємницької діяльності, прибуток дозволить забезпечити не лише подальший розвиток підприємства й сприятиме ефективному використанні ресурсів, інноваційному розвитку, мінімізації витрат та поліпшенню якості продукції.

Утворюючи базу економічного розвитку підприємства, дозволить збільшити прибуткову частину державних бюджетів, що дасть можливість державі виконувати ряд покладених на неї функцій

Прибуток – основний механізм захисту підприємства від банкрутства. При високому потенціалі утворення прибутку, підприємство швидше зможе вийти із кризового стану, хоча і загроза банкрутства може виникнути і в умовах прибутковості.

Виділивши ряд таких характеристик, і ознайомившись із трактування прибутку вчених ми зробили висновок, що діяльність підприємства безпосередньо і на пряму залежить від прибутку, який дозволяє здійснювати ефективну фінансову діяльність, а величина прибутку формується креативними антикризовими менеджерами.